ДЕРЖБУД УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ
НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Монастир Бернардинів у
м.Львові. Пам.арх. ХУПст.
Робочі креслення опоряд-
ження фасадів.
Том УІ, кн.І, вип.І.

ЛЬВІВ 199 4р.

Управління
охорони
історичного
середовища

УКРАЇНСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ
«УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ»

Монастир Бернардинів у м.Львові.
Пам.арх. ХУП ст.

Робочі креслення опорядження фасадів.

Том УІ Книга I, вип.I.
Шифр 94-73

~~Директор~~ Гол.арх.	Ковалишин І.М.
Головний архітектор проектів	Новаківська Г.М.
Начальник майстерні	Соболевський Є.З.

Львів 1994 р.

Зам. 395.

Замовник : Управління охорони історичного середовища.

Авторський склад

призвище ,ім"я	посада	ступінь участі у розроб.
Уніят О.	вед. арх.	виконавець
Качинський Р.	арх.	виконавець

ГАП Новаківська Г.М.

СКЛАД ДОКУМЕНТАЦІЇ
ПО ДОГОВОРУ № 94-73 від 29.03.94 р.
по пам"ятці архітектури ХУІІ ст.
монастир Бернардинів у м. Львові

Т. У, кн. І, вип. І Робочі креслення реставрації фасадів.

Т. У, кн. І, вип. 2.Робочі креслення архітектурних деталей.

Т. УІ,кн. І, вип. І.Паспорт опорядження фасадів.

СИТУАЦІЙНА СХЕМА

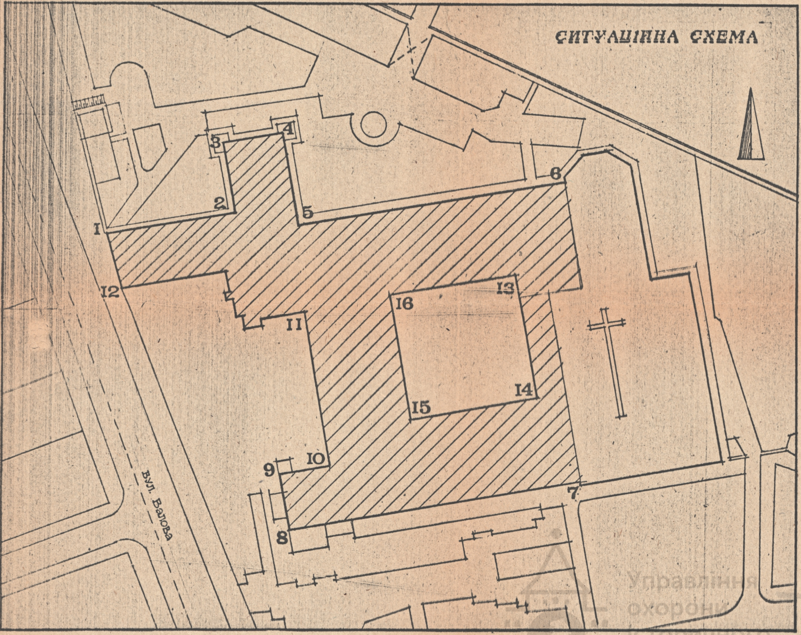

▨ монастирські приміщення монастиря Бернардинів

ВІДОМІСТЬ КРЕСЛЕНЬ

аркуш	назва	примітки
0	заголовний аркуш	$О_1$; $О_2$; $О_3$
1	еталони кольорів та рецепти фарбних розчинів	
2	фасад 6 - 1.	
3	фасади 3-2 ; 5-4.	
4	фасад 8-7.	
5	фасад 1 - 8.	
6	фасади 10 - 9 ; 12 - 11.	
7	фасади 13-14 ; 14 - 15.	
8	фасади 15-16 ; 16 - 13.	

ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

до робочих креслень опорядження фасадів колишнього монастиря Бернардинів у м. Львові.

I. Матеріали тому УІ , книги І "Паспорт опорядження фасадів" розроблено на замовлення Управління охорони історичного середовища м. Львова, згідно договору 94 - 73 від 29.03.1994

2. Проектом реставрації поліхромії фасадів передбачено відтворення оздоблення зовнішніх архітектурно - конструктивних елементів:
-- тиньку гладких поверхонь стін ;
-- білокам"яних обрамлень вікон ;
-- кам"яних контрфорсів ;
-- металевих елементів оздоблення фасадів ;
-- столярних виробів ;
-- карнизів, тяг, віконних обрамлень.

3. Проектом розроблено рекомендації по оздобленню архітектурно-конструктивних елементів фасадів, пропоновано оздоблювальні матеріали, їх склад та технології пофарбування, прикладено еталони кольорового вирішення окремих елементів, зроблено паспорт оздоблення фасадів.

4. При виробництві робіт на фасадах та дахах керуватись відповідними розділами СНИП III-4-80 "Техніка безпеки в будівництві". Складні розчини готувати чітко дотримуючись технології та термінів зберігання до використання, обумовлене відповідними розділами ГОСТ 5802-78. Якість складників та пропонованих матеріалів повинна відповідати ГОСТу та ТУ.

5. Для отримання відповідного проектного кольору пофарбування /див. таблицю кольорів та рецептів фарбних розчинів/ виготовити на стіні декілька проб-примірників розміром 250 х 250 мм з різними відтінками та погодити з спеціалістами на місці.

6. Технологічна схема ведення робіт по фасадах.
До початку робіт по пофарбуванню фасадів повинні бути виконані роботи по ремонту даху, карнизних звісів, влаштуванню втрачених білокам"яних і тинькованих обрамлень вікон та дверей, очистці і укріпленню всіх кам"яних елементів споруди, вмонтуванню кованих решіток по покриттю віконних зливів, по реставрації тиньку, по полагодженню системи горизонтального і вертикального водовідводу /див. том У кн. 2 вип. І/.

94 - 73 VI — 01 - 01

Ансамбль костелу Бернардинів у м. Львові

Нач.майст	Є.Соболевськ	
ГАП	Новаківська	
Кер.гр.	Бабич	
Архітект	Канинськи	
Перевірив	Уніат	Уніат

Пам'ятник арх. XVII ст.
Монастирські приміщення

Стадія	аркуш	аркушів
	$О_1$	

Заголовний аркуш
/початок/

Мінбударх України
Львівський інститут
Укрзахідпроектреставрація

7. Розчистити поверхню фасаду від деструктованого тиньку, цементної затирки та цементних доповнень. /див. "Робочі креслення реставрації фасадів", том У кн. 2 вип. I/.

8. Ділянки замокання на фасадах /особливо навколо водостічних труб/ , після очищення добре просушити за допомогою паяльної лампи.

9. Рекомендації по технології ведення малярних робіт.

Поверхню під пофарбування попередньо просушити , очистити від бруду, жирових плям, висолів. Вологість тиньку перед пофарбуванням не повинна перевищувати 8%.

Для очистки поверхні можна використовувати шліфувальні машини, щітки, пилососи. Після очистки забруднені ділянки поверхні потрібно промити і просушити. Жирові плями перед промивкою слід знежирити 2-% розчином соляної кислоти. Висоли, що з"явились на поверхні, потрібно повністю знести щітками, промити і просушити очищені місця.

Рапату поверхню тиньку слід загладити, а всі дрібні тріщини очистити і заін"єктувати розчином / подано в розділіідля ін"єктування тріщин в тиньку / на глибину не менше 2 мм.

Пофарбування раніше фарбованих поверхонь допускається тільки після детальної очистки їх від пошкодженної старої фарби і затирки.

Малярні розчини / грунти і фарбові розчини / після їх доведення до робочої консистенції перед роботою необхідно пропустити через сито з сіткою № 0.67-0.2 / 98-II8 отв/см2 /

Густоту сітки вибирають в залежності від призначення розчину.

Нанесення грунтового шару.

Грунтовий шар - це попереднє нанесення грунтових розчинів на очищену поверхню для вирівнювання і зменшення її пористості для покращення адгезії з шаром пофарбування і зменшення загального розходу фарби.

Для нанесення грунту приготувати розчин складу / в частинах по масі / :

мило господарське	0.I5-0.2
вапно-кипілка	I.2 -2.0
оліфа натуральна	0.025-0.03
вода	до I0 л

Спосіб приготування.

Вапно гасять а мило розчиняють / окремо / в 0,5 л горячої води. В розчин мила вводять оліфу. Отриману емульсію вливають у киплячє вапно при ретельному перемішуванні. Готову суміш розчиняють водою до об"єму I0 л.

Грунт наносити слід за допомогою фарбопультів або електрофарбопультів.

ПОФАРБУВАННЯ ФАСАДУ.

Вапняне пофарбування буде стійким лише у тому випадку, якщо вапно встигне карбонізуватись. Для цього необхідно , щоб на протязі деякого часу нанесене на поверхню пофарбування зберігало вологість. Тому пофарбування найкраще наносити на злегка вологу поверхню в похмурі дні.

Склад фарбуючого розчину / в частинах по масі / :

- вапно- кипілка	I,2 - I,5
-оліфа	0,06 - 0,I2
- пігмент / лугостійкий /	не більше 0,3
- вода	до I0 л

Спосіб приготування.

Вапно гасять і в момент сильного виділення тепла вливають оліфу для утворення вапняного мила , яке підвищує міцність плівки, її покривальну здатність. В отирманий розчин додають /намочений попередньо за 24 год./ пігмент, після чого добавляють воду до об"єму I0 л.

I0. Технологічні рекомендації опорядження дверних та віконних дерев"яних заповнень.

а/ Первісні віконні та дверні заповнення розчистити від нашарування попередніх пофарбувань. Розчистка проводиться пастою наступного складу:

- вапно-тісто	- I частка
- крейда	- I частка
- сода каустична	- до робочої густини 20%

Технологія приготування: Каустичну соду розводять у гарячій воді /на I0 л води 2 кг соди /. Крейду змішують з вапняним тістом, перемішуючи додають розчин соди до утворення пастоподібної маси.

Технологія розчистки : Пастоподібний розчин наносять на розчищувальну поверхню дерев"яним шпателем шаром 3 ÷ 5 мм. В залежності від твердості фарбової плівки пасту лишають на 0,6 -I,5 год. Після цього сталевим шпателем знімають пасту разом з фарбою. Операцію при необхідності повторюють декілька разів до повного зняття старої фарби. Розчищену поверхню промивають водою , після цього - 2% розчином оцтової кислоти /для нейтралізації каустичної соди/, а потім ще раз водою. Промиті поверхні протирають насухо ганчіркою.

Примітка : пасту можна використовувати неодноразово, зберігати у щільно закритому посуді.

б/ Після розчистки віконні та дверні заповнення фарбують олійними фарбами / марки МА-II, МА-I5, відповідного кольору

в/ При необхідності дерев"яні заповнення замінитинна заповнення, які виготовлені з деревини твердих порід /дуб, бук, граб/. Готові вироби протравлюють 5%-ним водним розчином залізного купоросу / ГОСТ 6982-75 / і покривають восковою мастикою складу :

- віск натуральний	30%
- парафін	I0%
- каніфоль	I0%
- мило господарське	I0%
- скипідар	40%

Технологія приготування мастики.

На водяній бані розтоплюють віск, парафін, каніфоль. Господарське мило, потерте на стружку, розчиняють у скипідарі і додають до них.

Суміш перемішують до утворення однорідної маси.

Технологія покриття :

Воскова мастика за допомогою волосяної щітки наноситься на поверхню і втирається. З метою максимального насичення вертикального шару деревини операцію повторюють декілька разів. Термін висихання мастики - 24год. Після цього поверхню полірують ганчіркою і покривають безколірним олійно-смоляним лаком №5 "С" або №6 "С" / ГОСТ 5470-50 /.

Примітка. Лак, при його відсутності, можна замінитиннатуральною оліфою, додаючи до неї I ÷ 2 % сиккативу.

II. Технологічні рекомендації опорядження металевих декоративних решіток.

Перед пофарбуванням металеві решітки розчистити від нашарувань попередніх пофарбувань.

Розчистка здійснюється аналогічно до очистки дерева, вапняною пастою.

Розчистку ще можна проводити за допомогою паяльної лампи.

Після розчистки метал погрунтувати грунтом марки В-ВА-0II2 /ТУ 6-I0-I234-79/, при відсутності останньої ГФ-02I / ГОСТ 25I29-82 / і покрити чорним пековим лаком з додатком графіту / до 30% /, два рази.

		94-73	VI-01-01
		Ансамбль костелу Бернардинів у м. Львові	
ГАП	Новаківська	Пам'ятка архітектури XVII ст. монастирські приміщення ох. № 341	Стадія: Р; Аркуш: 02; Аркушів:
Кер. гр.	Бабич		
Архітект	Качинський		
Перевірив	Уніят	Заголовний аркуш /продовження/	Мінбударх України Львівський інститут „Укрзахідпроектреставрація“

Інв. № ориг. | Підпис і дата | Зам. інв. №

ТЕХНОЛОГІЧНА СХЕМА І РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ОЧИСТЦІ, АНТИСЕПТУВАННЮ ТА УКРІПЛЕННЮ КАМ"ЯНИХ ЕЛЕМЕНТІВ БУДИНКІВ.

СХЕМА РЕСТАВРАЦІЇ КАМ"ЯНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

I. Розчистити кам"яні елементи фасаду /обрамування входу, вікон на I ÷ 4 поверхах, та інше/, від цементних доповнень і деструктованого каменю.

2. Сильно забруднену поверхню каменю очистити препаратом "катамін" АБ" четвертина сіль амонію ТУ-6-0I-8I6-75/.
Цей препарат являється одночасно ефективним антисептиком.

Рецепт приготування миючого засобу I0 л. кип"яченої води 200 - 300 г "катаміну АБ"

Очистку кам"яних деталей розчином проводити в наступній послідовності :

- змочити поверхню каменю водою;
- нанести робочий розчин на поверхню та всі її заглибини за допомогою м"якого пензля, добре збити до утворення інтенсивної піни,
- легко протерти поверхню каменю за допомогою того ж пензля, а заглибини і тріщин за допомогою дерев"яних скалок;
- через 2-3 год миючий препарат разом з брудом змити за допомогою щіток і води.

ПРИМІТКА . Для промивки воду подають шлангом під тиском 2-3 мтм, якщо промивку сумішати з ручною очисткою каменю щітками, то хороший зовнішній вигляд камінь може зберігати достатньо довгий час Промивка водою є найбільш ефективний метод промивки, якщо її застосувати не рідше як I раз у рік.

3. Доповнити втрачені кам"яні елементи розчином складу /масові %/.

- вапно - тісто 50% вологості - I
  I сорту
- білий портландцемент марки
  300 0.03.-0.05
- кам"яна мука з вапнякової породи 3
- вода до робочої густини

ПРИМІТКА : Під час приготування розчину для доповнення необхідно чітко дотримуватись вказаних у рецепті пропозицій /особливо стосується кількості цементу/.

Розчин наносити поступово шарами товщиною до I,5 см, після висихання попереднього шару наносити наступний. Рекомендується нижні шари робити більш міцними чим верхні, додаючи відповідно цементу від 0.05. до 0.03 вагових частин.

На відреставрованих ділянках не повинно бути пустот і відшарувань.

4. Провести тонування каменю в два етапи.

В розчин, який використовується для верхнього шару при доповненні втрат, додати двоокис марганцю/ / в кількості необхідній для забезпечення відповідного кольору.

Для остаточного тонування всієї площі каменю слід використовувати пігментуючий розчин, що складається з відвару зелених грецьких горіхів і чорної туші. Концентрація розчину вибирається в залежності від запроектованого кольору каменю.

ПРИМІТКА :

I. Доповнення каменю проводити тільки по попередньо очищеній поверхні
2. Всі роботи по доповненні каменю слід виконувати від авторським наглядом.

У В А Г А !

Для забезпечення якісного пофарбування стін фасадів /Особливо дворових з боку інституту "Укрзахідпроектреставрація", що в свій час були пофарбовані Клейовими розчинами перед початком ведення робіт по опорядженню фасадів слід ретельно промити площини стін чистою водою і почистити луговими щітками від залишків попередніх пофарбувань.

94-73 VI-01-01

ГАП	Г.Новаківська
Кер. групи	О.Бабич
Архітектор	О.Уніят
Перевірив	О.Бабич

Ансамбль костелу Бернардинів у м. Львові

Пам'ятка архітектури XVII ст.
монастирські приміщення

Стадія	Аркуш	арку
Р	0З	

Заголовний аркуш
/закінчення/

Мінбударх України
Львівський інститут
Укрзахідпроектреставрація

/п	Елементи фасаду	№ кольору	Еталони кольорів	№ рецепту	Рецепт фарбного розчину по технології пофарбування силікатними фарбами	Примітки
1.	Кам'яна поверхня стін, кам'яні карнизи, віконні та дверні обрамлення із каменю, сандрики	1	🟪	1	Розчистка та тонування каменю див. том V, кн. 1, вип. 1. „Робочі креслення реставрації фасадів" або див. аркуш О₃ даного тому.	
2.	Гладка поверхня стін	2	🟨	2	Перший шар /грунт/: – мило господарське-0,15-0,20 – вапно-кипілка 1,2-2 – оліфа натуральна -0,025-0,05 – вода – до 10 л Другий шар. – вапно-кипілка- 1,2-1,5 – оліфа – 0,06-0,12 – вода – до 10 л – пігмент не більше 0,3 – фарба жовта ЖЛП - 10 – фарба червона К - 20 – фарба зелена ЗП - 10 – вуглець технічний	
3.	Віконні заповнення	3	🟫	3	Розчистити пастою складу: –вапно-тісто –1 частка =крейда =1 частка =сода каустична =до робочої густини Фарбування –олійна фарба МА темно-коричневого кол.–1 кг –оліфа –0,25-0,3 кг –скипідар або бензин-розч.–0,05 л. – білила свинцеві /для досягнен. необх. відтінку/– до 0,1 кг	
.	Двері /метал/, решітки	4	🟩	4	Розчистити від нашарувань попередніх пофарбувань. Метал погрунтувати грунтом Э-ВЛ-0112/ТУ 6-10-1234-79/ і покрити зеленою масляною фарбою МА-.. 2 рази.	
5.	Дах, р[illegible]и, жолоби,	5	🟩	5	Розчистити від бруду та нашарувань попередніх пофарбувань та покрити масляною фарбою темно-зеленого кольору для зовнішніх робіт.	
6.	Двері /дер./	6	🟫 ⬜	6	Розчистити та промити 5-%-м розчином залізного купоросу /ГОСТ 6982-75/ і покрити восковою мастикою: –віск натуральний – 30% –парафін – 10% –каніфоль – 10% –мило господарське – 10% –скипідар – 40% Поверхню полірують ганчіркою і покривають безколірним олійно-смоляним лаком №5 „С" або №6 „С" /ГОСТ 5470-50/.	
7	Покриття фронтонів /дахівка/.	7	🟥	7		
8.		8		8		

ГАП	Г.Новаківська		
Кер. групи	О.Бабич		
Архітектор	О.Зніяш		
Виконав	О.Бабич		

94-73-АС VI-01-01

Ансамбль костелу Бернардинів у м. Львові.

Пам'ятка архітектури XVII ст.
Монастирські приміщення
ох. № 341.

Стадія	Аркуш	Арк
Р	1	

Еталони кольорів та рецепти фарбних розчинів

Мінбударх України
Львівський інститут
„Укрзахідпроектреставрація"

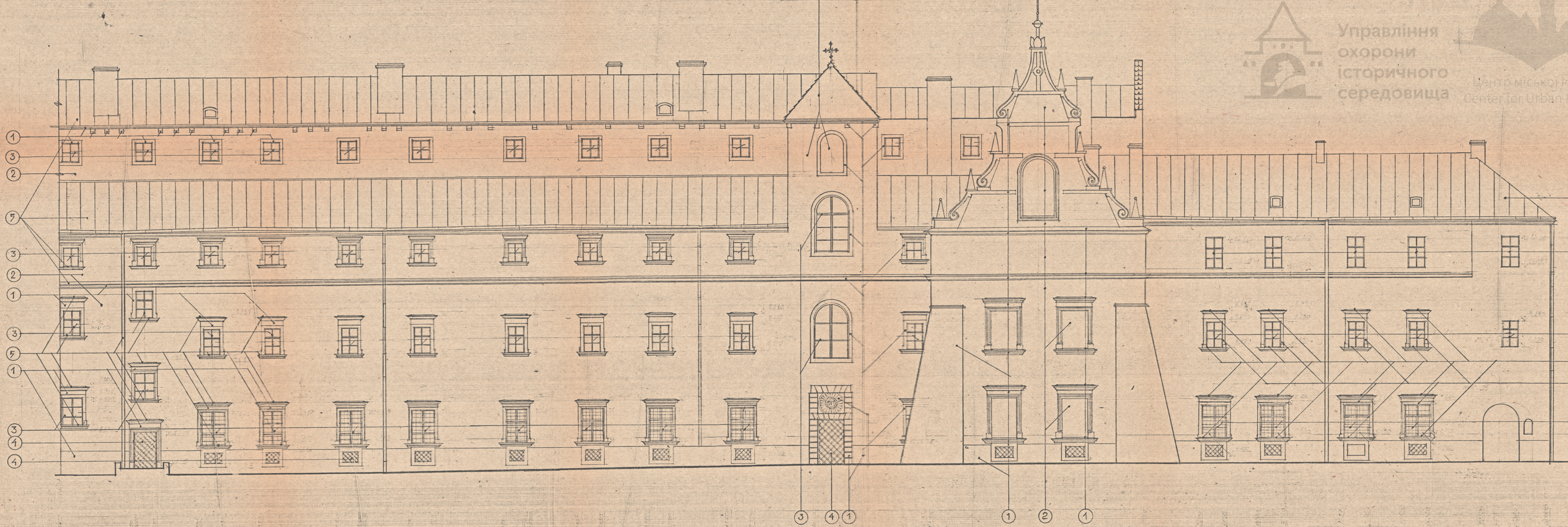

M 1:100
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

			94-73- V-02-01	
ГАП	Г.Новаківська		Ансамбль костелу Бернардинів у м. Львові	
Кер. гр.	Обабич			
Архітектор	О.Уніят		Монастирські приміщення	Стадія Р Аркуш 2 Аркушів
Перевірив	Обабич			
			Фасад 6-1	Мінінвестбуд України „Укрзахідпроектреставрація”

Інв. № оригін.	Підпис і дата	Зам. інв. №

ФАСАД 5·4

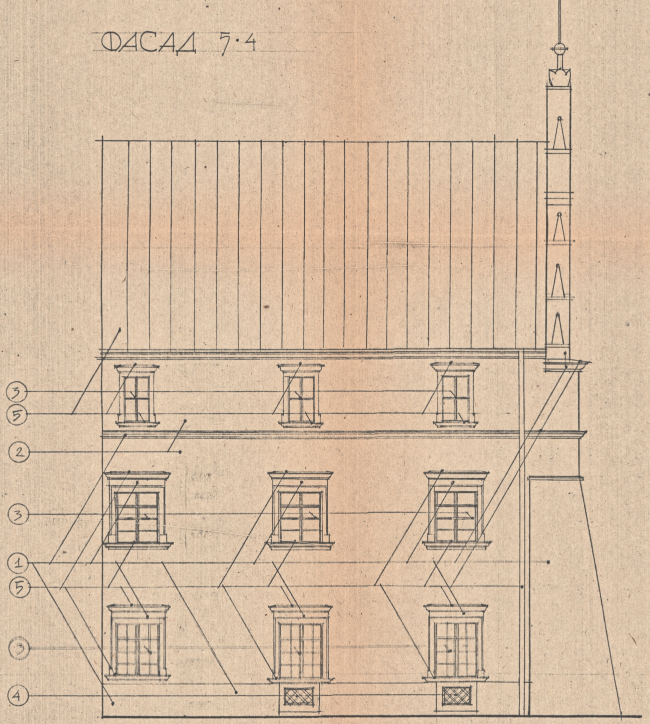

ФАСАД 3·2

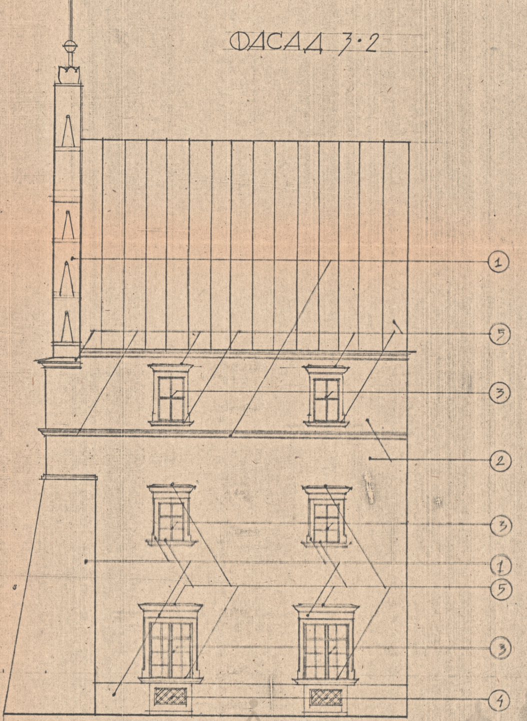

М 1:100

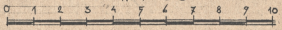

ГАП	Г.Новжівська	94-73 V-02-01	
Кер.гр.	О.Бабич	АНСАМБЛЬ КОСТЕЛУ БЕРНАРДИНІВ У М. ЛЬВОВІ	
Архітектор	Качинський	МОНАСТИРСЬКІ ПРИМІЩЕННЯ	СТАДІЯ Р / АРКУШ 3 / АРКУШІВ
Перевірив	О. Уніат	ФАСАД 3·2 , ФАСАД 5·4	МІНІНВЕСТБУД УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ"

Центр міської історії Центрально-Східної Європи

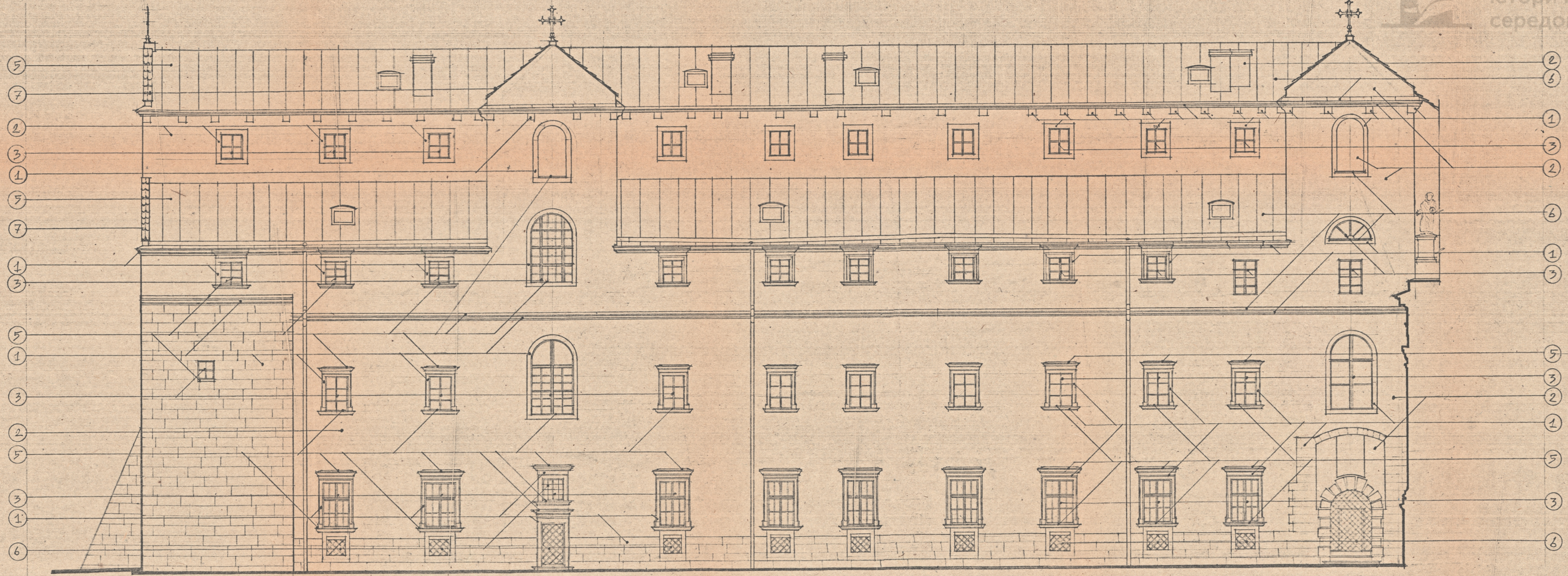

M 1:100

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10м

94-73- V-02-01

ГАП	Г. Новаківська	Г. Нов	
Кер. гр.	О. Бабич		
Архітектор	Р. Качинський		
Перевірив.	О. Бабич		

Ансамбль костелу бернардинів у м. Львові

Монастирські приміщення

Стадія	Аркуш	Аркушів
Р	4	

Фасад 8-7

Мінархбуд України
Львівський інститут „Укрзахідпроектреставрація"

Інв. № ориг.	Підпис і дата	Зам. інв. №

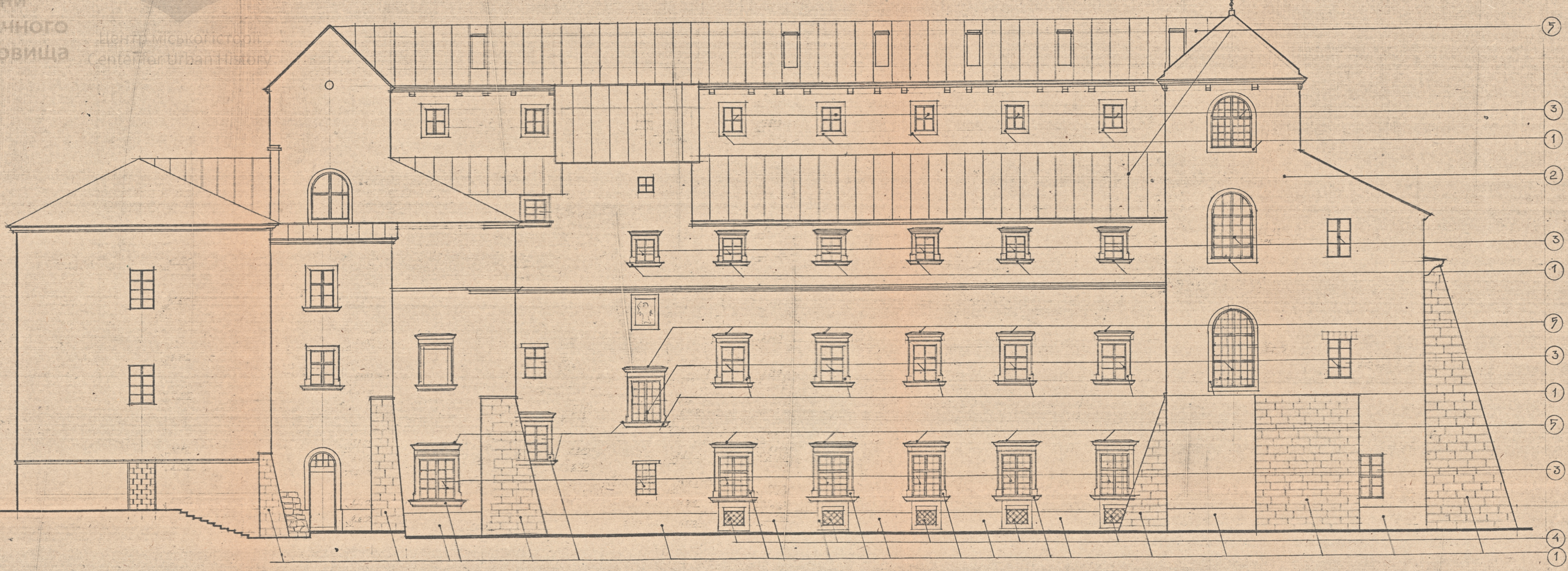

94-73 V-02-01

ЯНСАМБЛЬ КОСТЕЛУ БЕРНАРДИНІВ У М.ЛЬВОВІ

ГАП	Г.Новаківсь	
Кер.гр.	О.БАБИЧ	
Архітектор	О.Уніят	
Перевірив	О.Бабич	

МОНАСТИРСЬКІ ПРИМІЩЕННЯ

Стадія	Аркуш	Аркушів
Р	5	

ФАСАД 1·8

МІНІНВЕСТБУД УКРАЇНИ
УКРЗАХІДПРОЕКТРЕСТАВРАЦІЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ

ФАСАД 12·11

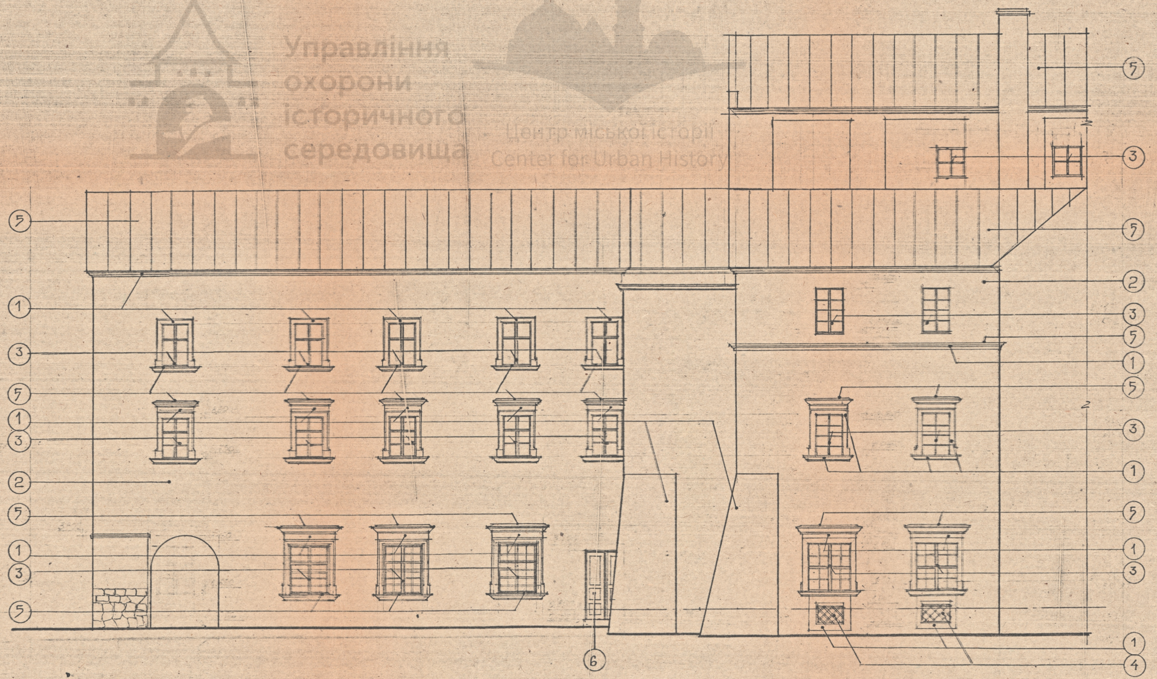

ФАСАД 10·9

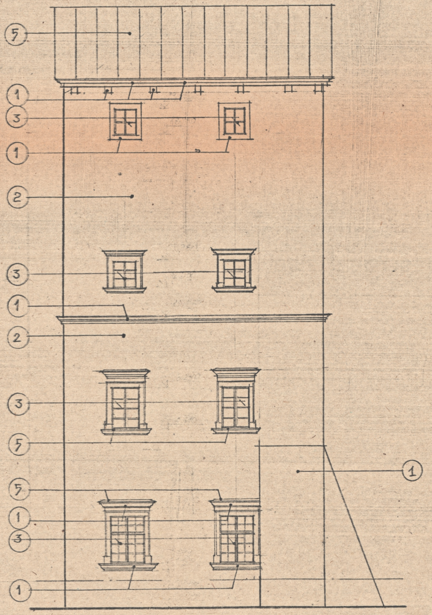

		94-73	V-02-01
ГАП	Г. Новаківська	Ансамбль костелу бернардинів у м. Львові	
Кер. гр.	О. Бабич		
Архітектор	Р. Качинський		Стадія: Р Аркуш: 6 Аркушів:
Перевірив	О. Бабич	Монастирські приміщення	
		Фасад 12·11 Фасад 10·9	Мініінвестбуд України „Укрзахідпроектреставрація"

ФАСАД 13-14

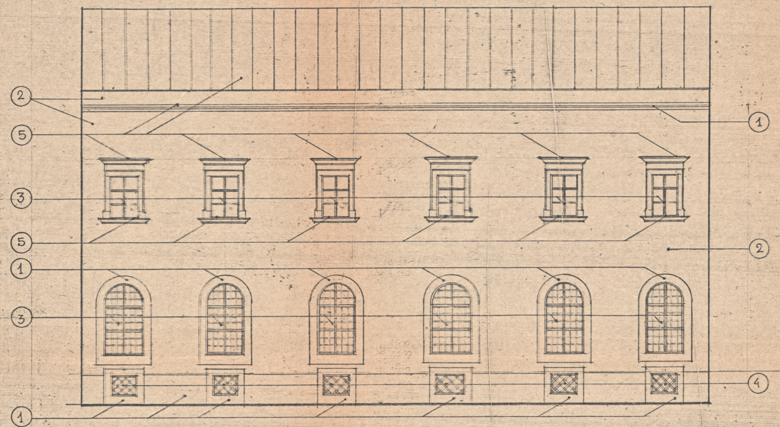

ФАСАД 14-15

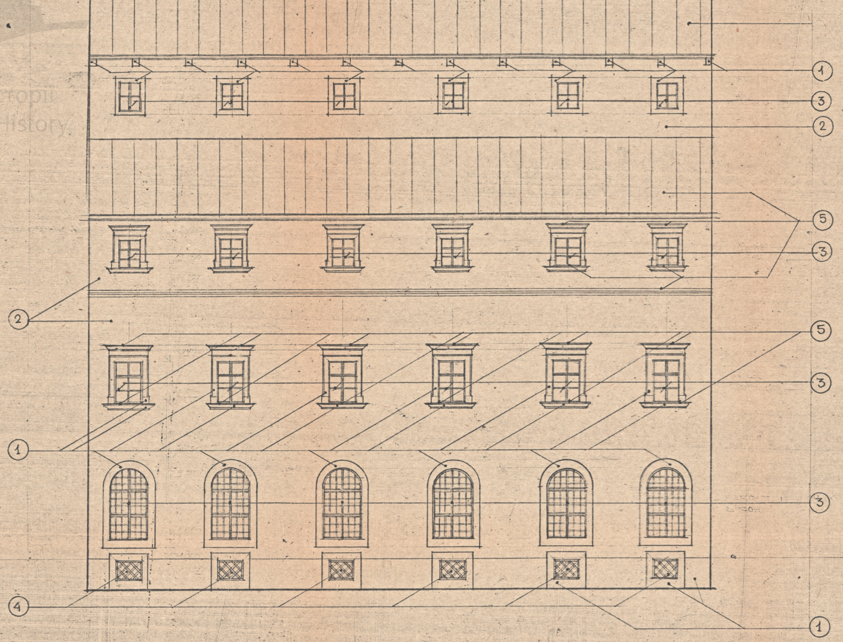

94-73- V-02-01

ГАП	Г.Новаківська	Ансамбль костела бернардинів у м. Львові	
Кер.гр.	О.Бабич		
Архітектор	О.Уніят	Монастирські приміщення	Стадія Р, Аркуш 7, Аркушів
Перевірив	О.Бабич		
		Фасад 13-14 Фасад 14-15	Мінархбуд України Львівський інститут „Укрзахідпроектреставрація"

ФАСАД 15·16

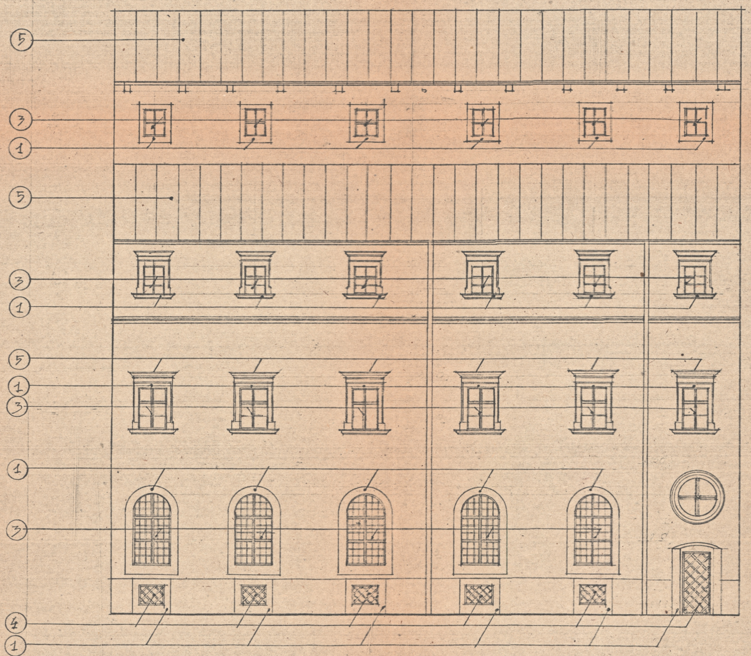

ФАСАД 16·13

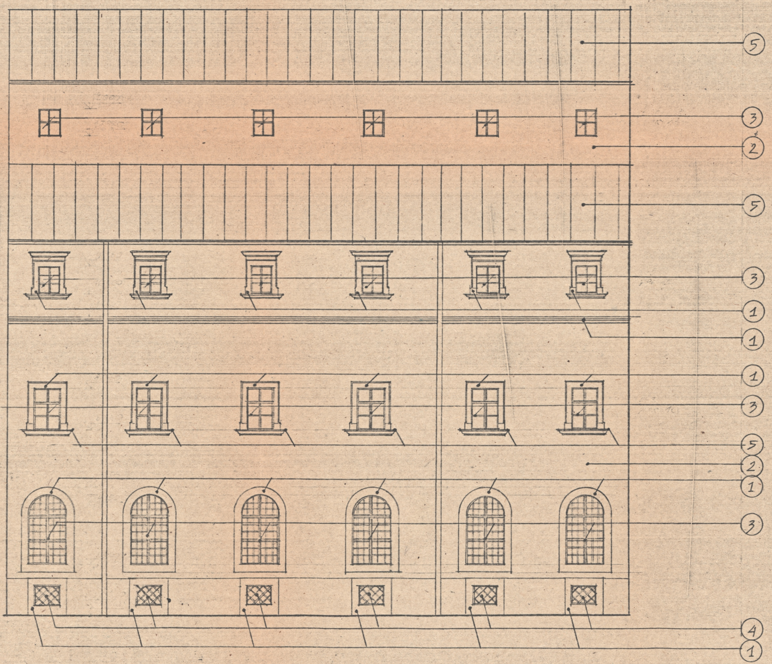

M 1:100

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

94 – 73 – V-02-01			
Ансамбль костелу бернардинів у м. Львові			
ГАП			
Кер. гр.	О. Бабич		
Архітектор	Уніат О.		
Перевірив	Каминський		
Монастирські приміщення	Стадія: Р	Аркуш: 8	Аркушів:
Фасад 15·16 Фасад 16·13	Мінархбуд України Львівський інститут Укрзахідпроектреставрація		